

3 (Sem-6/CBCS) SKT RE 1/2

2 0 2 5

SANSKRIT

(Regular Elective)

Paper : SKT-RE-6016/6026

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

*Answer either in English or in Assamese
or in Sanskrit*

Answer the questions from any one Option

OPTION—A

Paper : SKT-RE-6016

(Environmental Awareness in Sanskrit Literature)

(সংস্কৃত সাহিত্যত পৰিৱেশ সচেতনতা)

UNIT—I

**(Environmental Issues and Importance of
Sanskrit Literature)**

(Marks : 20)

1. Answer the following questions in brief : 1×4=4

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ সংক্ষেপে উত্তৰ দিয়া :

(a) What do you mean by Environment?

পৰিৱেশ বুলিলে কি বুজা ?

A25/650

(Turn Over)

11. (b) What are the factors of Environment?

পৰিৱেশৰ কাৰক কি কি ?

(c) Is there any environmental consciousness in ancient India?

প্ৰাচীন ভাৰতত পৰিৱেশ-সম্বন্ধীয় সজাগতা আছিল নে নাই ?

12.

(d) To which Veda does the Bhūmisūkta belong?

ভূমিসূক্ত কোনখন বেদত পোৱা যায় ?

2. Write short notes on any *three* of the following :

2×3

তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

(a) Climate change

জলবায়ু পৰিৱৰ্তন

(b) Cloud burst

ডাৱৰ বিস্ফোৰণ

(c) Carbon dioxide

কাৰ্বন ডাইঅক্সাইড

(d) Ozone layer

অ'জ'ন স্তৰ

(3)

3. Answer any one of the following questions : 10

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ যি কোনো এটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Discuss the environmental concept as revealed in the Vedas.

বেদত প্রকাশিত পৰিৱেশ-সম্বন্ধীয় তথ্যৰ ওপৰত আলোচনা কৰা।

(b) Discuss the 'Mother Earth' as per the Atharvaveda.

'অথৰ্ববেদ' অনুসৰি 'ভূমি দেৱী' সম্বন্ধে আলোচনা কৰা।

UNIT—II

=6

(Environmental Awareness in the Vedic Literature)

(Marks : 30)

4. Answer the following questions : 1×3=3

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Who is Savitā Deity?

সৱিতা দেৱতা কোন ?

(b) दिव्याः आयः—What is meant by it?

दिव्याः आयः—माने कि बुझाइछे ?

(c) What is the first creation of the God?

ভগৱানৰ প্ৰথম সৃষ্টি কি ?

A25/650

(Turn Over)

11

5. Name the four basic elements of Environment mentioned in the *Aitareya Upaniṣad*.

‘ঐতৰেয় উপনিষদ’ত উল্লেখ থকা পৰিৱেশৰ চাৰিটা মৌলিক উপাদানৰ নাম লিখাঁ।

6. Write the meaning of any one of the following Mantras :

তলৰ মন্ত্ৰসমূহৰ যি কোনো এটাৰ অৰ্থ লিখাঁ :

12.

(a) যে পৰ্বতা: সোমপৃষ্ঠা আপ উত্তানহীৱরী:।

বাত: পৰ্জন্য আদগ্নিস্তে ক্ৰব্যাদমহীশামনু॥

(b) সত্যেনোত্তমিতা ভূমি: সূৰ্য্যণোত্তমিতা দ্বী:।

ঋতেনাদিত্যস্তিষ্ঠন্তি দিবি সোমো অধিশ্রিত:॥

7. Answer any two of the following questions :

10×2=

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Discuss how the Environment has been described in the Vedas.

বেদত পৰিৱেশ সম্বন্ধে কিদৰে বৰ্ণনা কৰা হৈছে, আলোচনা কৰাঁ।

(b) Is there any role of trees in environmental conservation? Discuss.

পৰিৱেশ সংৰক্ষণৰ ক্ষেত্ৰত গছ-গছনিৰ অৱদান সম্বন্ধে আলোচনা কৰাঁ।

(5)

- 2 (c) How the Sunbeam heals the diseases?
Discuss as per the Vedic text.

সূৰ্যৰ ৰশ্মিয়ে কিদৰে ৰোগ নিৰাময় কৰে বৈদিক গ্ৰন্থ
অনুসৰি আলোচনা কৰা।

5

UNIT—III

(Environmental Awareness in Classical
Sanskrit Literature)

(Marks : 30)

8. Answer the following questions : 1×3=3

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

=20

- (a) Who is the author of *Rtusamhāra*?

‘ঋতুসংহাৰ’ৰ ৰচক কোন ?

- (b) As per *Abhijñānasakuntalam* on the bank of which river the hermitage of the sage Kaṇva was located?

‘অভিজ্ঞান-শকুন্তলম্’ অনুসৰি কণ্ণমুনিৰ আশ্ৰমখন
কোনখন নদীৰ পাৰত অৱস্থিত ?

- (c) What is the meaning of *Arthaśāstra*?

‘অৰ্থশাস্ত্ৰ’ মানে কি ?

d)

A25/650

(Turn Over)

(6)

11

9. Answer any *one* of the following questions :

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো এটাৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Who is the author of the *Arthasāstra*? Write his another name.

‘অৰ্থশাস্ত্ৰ’ৰ ৰচক কোন? ‘অৰ্থশাস্ত্ৰ’ ৰচকৰ আন এটা নাম লিখাঁ।

12

(b) Write down the names of two *Prakaranas* of the *Arthasāstra*.

‘অৰ্থশাস্ত্ৰ’ৰ দুটা প্ৰকৰণৰ নাম লিখাঁ।

10. Explain any *two* of the following :

5×2=

তলত দিয়া যি কোনো দুটাৰ ব্যাখ্যা কৰাঁ :

(a) या सृष्टिः स्रष्टुराद्या....।

या सृष्टिः स्रष्टुराद्या.....।

(b) न खलु न खलु वाणः सन्निपात्योऽयमस्मिन्।
मृदुनि मृगशरीरे तूलाराशाविवग्निः॥

(c) सुभगसलिलावगाहाः पाटलसंसर्गसुरभिवनवाताः।
प्रच्छायसुलभनिद्रा दिवसाः परिणामरमणीयाः॥

11. What is global village? Discuss in brief.

বৈশ্বিক গ্ৰাম কি? সংক্ষেপে আলোচনা কৰাঁ।

A25

A25/650

(Continue

2

12. Answer any one of the following questions : 10

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো এটাৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Explain about পূৰ্তকৰ্ম (pious activity), discussed in the Purāṇas.

পুৰাণত বৰ্ণিত পূৰ্তকৰ্ম সম্বন্ধে আলোচনা কৰাঁ।

(b) Is there any relation between sustainable development and ancient Indian concept of environmental consciousness? Discuss in detail.

বহনক্ষম উন্নয়ন আৰু প্ৰাচীন ভাৰতীয় পৰিৱেশ-সম্বন্ধীয় সজাগতাৰ মাজত কিবা সম্বন্ধ আছেনে? বহলাই লিখাঁ।

10

(c) Write a note on the tree plantation and preservation as described by Kautilya in his *Arthaśāstra*.

কৌটিল্যই 'অৰ্থশাস্ত্ৰ'ত বৰ্ণনা কৰা অনুসৰি গছ-গছনি ৰোপণ আৰু গছৰ সংৰক্ষণ সম্বন্ধে এটি টোকা লিখাঁ।

5

d)

A25/650

(Turn Over)

(8)

11

OPTION—B

Paper : SKT-RE-6026

(Kāmarūpa School of Dharmaśāstra)

(ধৰ্মশাস্ত্ৰৰ কামৰূপ সম্প্ৰদায়)

UNIT—I

(Introduction to Dharmaśāstras in Assam)

12

(Marks : 20)

1. Answer the following questions in brief : 1×3=3

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ সংক্ষেপে উত্তৰ দিয়া :

(a) What is চতুৰ্বৰ্ণ?

চতুৰ্বৰ্ণ মানে কি ?

(b) “বেদোঃখিলো ধৰ্মমূলম্।”

In which book, this statement is found?

কোনখন গ্ৰন্থত এই উক্তিটো পোৱা যায় ?

(c) How many Chapters are there in the ‘মনুস্মৃতি’?

‘মনুস্মৃতি’ত কিমানটা অধ্যায় আছে ?

2. What is the relation between ‘কল্যসূত্ৰ’ and ‘ধৰ্মহাস্ত্ৰ’?

‘কল্যসূত্ৰ’ আৰু ‘ধৰ্মশাস্ত্ৰ’ৰ মাজত সম্পৰ্ক কি ?

A25

A25/650

(Continued)

(9)

3. Write a short note on any one of the following : 5

তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো এটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখাঁ :

(a) সদাচার:

(b) উপনয়নসংস্কার:

4. (a) Write an introductory note on the 'মনুস্মৃতি'. 10

'মনুস্মৃতি'ৰ ওপৰত এটি পৰিচয়মূলক টোকা লিখাঁ।

Or / অথবা

(b) Discuss some rituals performed in Assam.

অসমত পালন কৰা কেইটামান ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানৰ ওপৰত আলোচনা কৰাঁ।

UNIT—II

(Kāmarūpa School of Dharmaśāstra)

(Marks : 30)

5. Answer the following questions in brief : 1×4=4

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ সংক্ষেপে উত্তৰ দিয়াঁ :

(a) What is 'দায়'?

'দায়' মানে কি ?

(b) What is the author of 'কালকৌমুদী'?

'কালকৌমুদী'ৰ লিখক কোন ?

11

(c) Who is known as 'জগদগুরু' amongst the Smṛtikāras?

স্মৃতিকারসকলৰ ভিতৰত কাক 'জগদগুরু' হিচাপে জনা যায় ?

(d) What is Cāndravāda?

'চান্দ্রবাদ' মানে কি ?

6. Answer the following questions :

2×3=

12

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) What do you mean by একাদশীশ্ৰাদ্ধ?

একাদশীশ্ৰাদ্ধ বুলিলে কি বুজা ?

(b) Write about the works of Satkāvi Viśveśvara.

সৎকবি বিশ্বেশ্বৰৰ কৰ্মসমূহৰ বিষয়ে লিখাঁ।

(c) What is the subject matter of the book, 'दण्डकौमुदी'?

'दण्डकौमुदी' নামৰ গ্ৰন্থখনৰ বিষয়বস্তু কি ?

7. Write short notes on any two of the following :

5×2=

তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখাঁ :

(a) निबन्धः

(b) मलमासः

(c) दामोदरमिश्रः

(11)

8. (a) Write a note on the features of the Kāmarūpa School of Dharmaśāstra. 10

ধৰ্মশাস্ত্ৰৰ কামৰূপ সম্প্ৰদায়ৰ বৈশিষ্ট্য সম্পৰ্কে এটি টোকা
প্ৰস্তুত কৰা।

Or / অথবা

- (b) Write an introductory note on the 'Bhāskara' works.

‘ভাস্কৰ’ গ্ৰন্থসমূহৰ ওপৰত এটি পৰিচয়মূলক নিবন্ধ
লিখা।

UNIT—III

(Tīrthakaumudī of Pītāmbara Siddhāntavāgīśa)

(Marks : 30)

9. Answer the following questions in brief : 1×3=3

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ সংক্ষেপে উত্তৰ দিয়া :

- (a) In which Purāṇa, Prayāga is stated as 'পরমতীর্থম্'?

কোনখন পুৰাণত প্ৰয়াগক ‘পৰমতীৰ্থ’ বুলি কোৱা হৈছে?

- (b) In which তীৰ্থ, the feet of 'দেবী' fell?

কোনখন তীৰ্থত ‘দেৱী’ৰ পাদযুগল পৰিছিল?

- (c) As 'হালগ্রাম', which God is praised?

‘শালগ্ৰাম’ হিচাপে কোনজন দেৱতাক স্তুতি কৰা হয়?

10. Write a short note on কেদাৰ. 2

কেদাৰ তীৰ্থৰ ওপৰত এটি চমু টোকা লিখা।

d)

A25/650

(Turn Over)

11. Explain any one of the following : 5

তলত দিয়া যি কোনো এটাৰ ব্যাখ্যা কৰাঁ :

(a) कामरूपे कामगिरौ न्यपतद् योनिमण्डलम्।
तत्रैव न्यपतद् भूमौ पुरतो नाभिमण्डलम्॥

(b) यस्य हस्तौ च पादौ च मनश्चैव सुसंयतम्।
विद्या तपश्च कीर्तिश्च स तीर्थफलमश्नुते॥

12. Answer any two of the following questions :

10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Give an introduction of the *Tirthakaumudī*.
‘তীৰ্থকৌমুদী’ৰ এটা পৰিচয় দিয়াঁ।

(b) “सर्वतीर्थानि वक्ष्यामि”

Give an idea of different तीर्थs as per different Purāṇas.

বিভিন্ন পুৰাণ অনুসৰি বিভিন্ন তীৰ্থৰ ওপৰত এটি ধাৰণা
প্ৰদান কৰাঁ।

(c) Write a note on ‘पुरी’ as a महातीर्थ.
মহাতীৰ্থ হিচাপে ‘পুৰী’ৰ ওপৰত এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰাঁ।

(d) Discuss about ‘तीर्थविशेषयात्राफलानि’.
‘তীৰ্থবিশেষযাত্ৰাফল’ৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাঁ।
